

Likelydende brev til forvaltningsselskap for verdipapirfond

VÅR REFERANSE
22/6958

DERES REFERANSE

DATO
21.06.2022

Forvaltningsselskaper og rabattordninger - endring av forvaltningspraksis

Finanstilsynet har den senere tid fulgt opp ulike tema som har betydning for den forvaltningsgodtgjørelse som løpende belastes verdipapirfond, og har blant annet vurdert spørsmålet om forvaltningsselskapets adgang til å inngå avtaler om inntektsdeling med kunder. Det vises til Finanstilsynets rundskriv 14/2007, der det fremgår at forvaltningsselskapet på visse vilkår og innenfor et begrenset omfang kan inngå slike avtaler med enkelte større kunder.

Det har vært betydelige endringer i regelverket siden 2007. Etter Finanstilsynets vurdering kan ikke avtaler med kunder om inntektsdeling kun anses som et forhold mellom forvaltningsselskapet og kunden. Inntektsdeling eller særskilte rabattordninger innebærer at kunden betaler lavere godtgjørelse enn den forvaltningsgodtgjørelse som løpende belastes fondet. En del av den godtgjørelse forvaltningsselskapet mottar for forvaltning og administrasjon av fondet, utbetales dermed fra forvaltningsselskapet til enkelte kunder. Avtaler som på denne måten tilgodeser enkelte andelseiere kan derfor ikke inngås uten at kravene i verdipapirfondloven med forskrifter er oppfylt. Blant annet gjelder kravene i verdipapirfondforskriften § 2-32 om vederlag fra eller til andre enn verdipapirfondet.

Finanstilsynet har på denne bakgrunn i dag besluttet at rundskriv 14/2007 om forvaltningsselskapenes disponering av egen inntekt ikke lenger gjelder.

Kravene i forskriften § 2-32 innebærer at avtalene om å yte vederlag til enkelte kunder ikke kan inngås med mindre forvaltningsselskapet kan dokumentere at ordningen er egnet til å forbedre kvaliteten på tjenestene, og ikke vil svekke forvaltningsselskapets overholdelse av plikten til å ivareta verdipapirfondets interesser på beste måte. For å kunne inngå slike ordninger må andelseierne dessuten gis skriftlig forhåndsinformasjon om vederlagets art og verdi, eller beregningsmåte dersom verdien ikke kan fastsettes. Forvaltningsselskapet må dessuten kunne dokumentere at avtalene forbedrer kvaliteten på tjenestene for samtlige andelseiere, og at de samtidig ikke svekker overholdelse av plikten til å ivareta andelseieres interesser. Det må kunne dokumenteres at samtlige andelseiere betaler sin del av kostnadene, også dersom noen får rabatt eller tilgodeses på annen måte. Finanstilsynet legger videre til grunn at rabattavtaler som gir kunden rett til å tegne nye andeler i fondet, uten at det skjer en direkte utbetaling fra forvaltningsselskapet til kunden, omfattes av de samme kravene i verdipapirfondforskriften § 2-32.

Verdipapirfondforskriften § 2-32 gjennomfører artikkel 29 i kommisjonsdirektiv 2010/43/EU. EU-Kommisjonen har gitt en tolkningsuttalelse om avtaler om inntektsdeling/rabattavtaler. EU-Kommisjonen viser til at artikkel 29 gjelder for slike avtaler. ESMA har oppdatert sine spørsmål og svar i tråd med EU-Kommisjonens tolkning. Det vises til ESMA's Q&A vedrørende UCITS-direktivet (side 62):

https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma34-43-392_qa_on_application_of_the_ucits_directive.pdf

Finanstilsynet forventer at forvaltningsselskaper som berøres av denne endringen av tilsynspraksis umiddelbart igangsetter arbeid for å innrette seg så raskt som mulig.

Finanstilsynet har registrert at forvaltningsselskap har inngått avtaler med distributører som innebærer at returprovisjon som tidligere ble betalt som vederlag for markedsføring og salg til distributøren, helt eller delvis videreføres til distributørens kunder som rabatter. Samtidig har distributøren etablert en ordning med direktebetaling fra sine kunder, som avregnes mot disse betalingene fra forvaltningsselskapet. Slik Finanstilsynet ser det, kan slike avtaler i realiteten utgjøre en ordning med rabattert forvaltningsgodtgjørelse der forvaltningsselskapet tilgodeser enkelte av fondets andelseiere. Finanstilsynet vil minne om forvaltningsselskapets plikt til å likebehandle sine andelseiere og å sørge for å ivareta andelseiernes beste interesse ved at verdipapirfondet ikke påføres unødige kostnader. Forvaltningsselskaper som vil gi andelseiere ulike vilkår for forvaltningsgodtgjørelse i verdipapirfond må gjøre dette innenfor rammen av andelsklasser.

Forvaltningsselskaper som får reduserte kostnader som følge av nødvendige tilpasninger, må påse at andelseiernes interesser ivaretas ved å re-kalkulere og redusere forvaltningsgodtgjørelsen. Det vises til Finanstilsynets likelydende brev til forvaltningsselskapene datert 14. april 2020.

For Finanstilsynet

Britt Hjellegjerde
seksjonssjef

Nikolai Wishman
tilsynsrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.